

In gesprek met een echte Reuselnaar

Door Thijs van der Zanden

Wôr onzen bénaom, van d'n Hollander vandôn komt weet ik niet zeker. Onze Louis van Gorp, de vruugere directeur van de kunstacademie van Arendonk die mee ons Mariet getrouwd is, hi wel is gezééd, dé veul Reuselse Lavrijsens vruuger in het leger van Napoleon hebben gezeten en de Belse en Franse soldaoten hun toen Hollanders hebben genoemd. Ook heb ik wel is gehurd dé we onzen naam gekregen hebben um dé ons familie hil vruuger in 't Holland hi gewond, mér ook dé weet ik nie zeker.

Tinus van den Hollander geniet van een sigaartje in de tuin achter zijn huis in het Aangelag, juli 2001.

Aan het woord is de 83-jarige Josephus Martinus Lavrijsen, in Reusel beter bekend als Tinus van den Hollander. Tinus is de jongste van de 9 kinderen van Jan van den Hollander en Marian Huib (Huijbregts).

Ouderlijk gezin

Onze pa is vroeger ondermeer boerenknecht, botermaker en sigarenmaker geweest. Pas na z'n trouwen is hij gaan boeren. "Hij hi kaaihard moeten werken om boer te worren", vertelt Tinus. "Zo heeft hij 16 hectare woeste grond van Bartels Weyer in het Beleven ontgonnen waarbij hij over niet veel meer beschikte dan *unne kreuge, un schup en un stallamp om in dun donkere dur te kunnen werken*".

Na eerst nog even aan het Kerkeind en den Hoek gewoond te hebben zijn onze pa en ons

moeder gaan wonen in een oud boerderijtje met een rieten dak dat achterin de Voort stond. Het was voorheen de boerderij van mijn opa en oma Huibregts. Het stond naast de boerderij die later door onze pa op d'n hoek van de Voort en de Zieckbleek gebouwd is. Het boerderijtje is nog tientallen jaren in gebruik geweest als stal en *kiepehok*. Onze pa en ons moeder kregen 12 kinderen waarvan er al 3 vroeg gestorven zijn. Mijn oudere broers Piet en Jan en ik hebben later het boeren van onze pa overgenomen. Onze Theo is priester geworden. Hij is lange tijd missionaris geweest in Timor-Indonesië.

Schooltijd

Mijn kameraadjes van de lagere school waren Toon en Jan Heul (Sanders) en mijn neefjes Toon en Jan Huib (Huibregts). We liepen naar school over het van Eekelenpad dat uitkwam op de Turnhoutseweg waar nu de boerderij staat van de zonen van onze Piet. Vandaar gingen we verder over de onverharde Turnhoutseweg, langs de tramrails, naar de fratersschool die toen nog aan de Schoolstraat stond. Nog heel goed weet ik dat we schrik hadden wanneer we over het van Eekelenpad liepen en daar dan d'n ouwe Driek van Eekert stond. Waarom

De boerderij aan de Voort waar Tinus geboren is. Op de voorgrond dochter Mariet tijdens haar Plechtige Communie; omstreeks 1957.

De tweede en derde klas van de Reuselse Lagere school van meester Verhagen, bijgenaamd de Sik, in het jaar 1925. Tinus van den Hollander is de derde leerling op de achterste rij vanaf rechts. Verder herkennen we Bert Buut (Lavrijsen), Piet van Girtje Sanders, Hein Horsting, Jan Pee (van Limpt), Bas van der Zanden, Jaon de Vloere, (Lavrijsen), Piet Huibregts, Boeren Hein (Lavrijsen), Toon Vrijzen, Harrie Schaop (Dirkx), Peer Tijssen, Jan van den Hollander, Jan de Luis (van der Heijden), Jaak van den Hout, Jan Loukes (Goudsmits), Marte en Jan van Mertekes Thijs (Lavrijsen), Jan Teut (Paridaens), Wim van den Brouwer (Kerkhofs), Jos van Kaethoven, Jos van de Mulder (Coppens), Piet van Aoie Kiske (Lavrijsen), Wout Dirkx, Jaak van het Pasturke (Jansen) en Frans van Bonnekles Klaos (Daniels).

hij altijd kwaad op ons was weet ik niet meer, maar dat zal ongetwijfeld wel gekomen zijn omdat we niet altijd zo'n lieverdjes waren.

Op de lagere school mocht ik van frater Evidius dikwijls de kachel stoken. Deze van Lage Mierde afkomstige, toen nog zeer jonge frater, had met mij blijkbaar veel op omdat ik dat erebaantje kreeg. Ook heb ik toentertijd in het toneelstukje Polleke Prik gespeeld. Mijn rol was die van boerenknecht. Het toneelstukje werd opgevoerd in het patronaat van de fraters.

Enkele jaren geleden zag ik Harrie Schaop (Dirkx) regelmatig op het *bénkske* in het Deken van der Wee-park. Harrie had het dan meestal over onze lagere schooltijd bij de fraters en ook dikwijls over het toneelstukje Polleke Prik.

Misschien omdat ik thuis de jongste was en onze Piet en onze Jan al op de boerderij werkten, hoefde ik van ons moeder na schooltijd niet veel meer te helpen. Ons moeder is altijd een goei mins voor mij geweest, ze was altijd in de weer en mopperde nooit. Misschien was ik thuis wel *'t verwent kakkenestje*. Daarom had ik volop tijd om buiten te ravotten. Als de hazelnoten rijp waren ging ik erop uit. In heel Reusel wist ik de heggen staan waar hazelnoten te vinden waren. Ook *veugeltjes uithaolen* was

een geliefde bezigheid. We bliezen de eieren uit en maakten er lange snoeren van. Later heb ik nog dikwijls gedacht, zonde dat we *vruuger zoveul veugeltjes uithaolden*. Veel waren we toentertijd te vinden in het Kemelen bos en het Grof bos (bos met grove den), die in de buurt van de Voort lagen. We gingen daar ook *eekhoorns* vangen waarvan we het *velleke* verkochten. "*Ja, um te speulen*

Vader Jan van den Hollander geboren op 8 augustus 1870, overleden op 30 april 1930.

Opa en oma van Tinus, te weten Jan Lavrijsen en zijn vrouw Maria Lavrijsen-Tops. Jan is overleden op 28 februari 1925 en Maria op 15 september 1932.

en te ravotten was er vruuger plak zat in de Voort", vertelt Tinus. Potje baoien in en schaatsen op de vennekes van het Beleven werd door ons ook gedaan. Toen ik wat groter was speelde ik over die vennekes wel eens de baas. De kleinere jongens uit de Voort en de Kattenbos dachten dat deze vennekes van ons waren. "Ze waren eigendom van de gemeente, maar dat wisten ze niet", lacht Tinus.

Landbouwschool

Vrijwel direct na de lagere school, onze pa was toen al ziek, ben ik bij ons op de boerderij voerman geworden. Ook ging ik naar de landbouwschool in Eersel van meester Van der Zanden. Het eerste jaar was dat 2 dagen

per week de volgende 3 jaar nog 1 dag in de week. Samen met mijn neef Jan van Hollandse Trien en Hein Horsting fietsten we op die dagen naar Eersel om de geleerde boeren van Reusel te worden. We liften wel eens een stuk mee met de Reuselse vrachtrijder Jan Panjoel uit de Lensheuvel. Dat deden we door, op de fiets zittend, aan de ketting van de achterklep van zijn vrachtauto te gaan hangen. Zo konden we met een vaartje van misschien wel 60 kilometer per uur een eind mee naar Eersel rijden. Op een keer had de politie het gevaarlijke tafereel gezien. Hein Horsting had een lichte jas aan die de politie in de gang op school had zien hangen. Meester Van der Zanden kwam met de jas in de klas en vroeg van wie die was. Hein Horsting meldde zich direct en mocht de jas zelf gaan ophangen. In de gang stond de politie al op hem te wachten en waren we de pineut, weet Tinus nog. Op de landbouwschool werden regelmatig deugnieterijen uitgehaald. Toen ik op een keer onder schooltijd naar de WC moest zag ik een van de jongens ventieltjes uit de fietsbanden draaien. "Ook mijn ventieltjes waren al *gefloten*; maar ik heb het er niet bij laten zitten", vertelt Tinus stellig. Op het einde van de opleiding aan de landbouwschool wilde meester Van der Zanden graag dat ik door zou leren omdat ik dat aankon en er een tekort aan landbouw-

Priesterwijding van broer Theo Lavrijsen omstreeks 1937. Achter, v.l.n.r. Marie met haar man Emme van Limpt, Dina, Cato, Jana, An en Piet met zijn vrouw Nel Lavrijsen-Van Kemenade. Voor, v.l.n.r. Jan, moeder Marian Huibregts, pater Theo en Tinus.

Pater Theo tussen de tante nonnekes van de familie te weten, boven v.l.n.r. Huberdina Lavrijsen en Cornelia Huijbregts. Onder, v.l.n.r. Dominica Huijbregts en Blandina Huijbregts. Bij de laatste twee ging Tinus met zijn gezin bijna jaarlijks tijdens de vakantieperiode op bezoek.

onderwijzers was. Vooral in scheikunde blonk ik uit. Samen met ons moeder moest ik toen de moeilijke keuze maken tussen een goede voerman zijn of onderwijzer worden. Het was ons moeder die liever een goede voerman op de boerderij had en dat gaf voor mij de doorslag.

Boeren op de ouderlijke boerderij

Op 30 april 1930 is onze pa na een slopende ziekte aan maagkanker overleden. Ik was toen pas 13 jaar oud. Omdat zijn ziekte lang heeft geduurd herinner ik me onze pa nog het meest als iemand die veel ziek was. Ondanks zijn ziekte kon hij het werken niet laten en bleef hij de zorg voor de boerderij en zijn gezin behouden. Hij was al doodziek toen ik een keer samen met hem gerven haver droog moest zetten die op het stoppelveld met het gat in het water stonden. Ik weet nog heel goed dat onze pa toen tegen mij zei, doelend op het keiharde werken dat hij heel zijn leven gedaan had: "*Gô straks nie boeren zo es ik gedôn heb want ge gottur onderdur*".

Gelukkig werkten onze Piet en onze Jan al op de boerderij zodat het boeren bij ons door kon gaan. Later ging onze Jan zich meer en meer toeleggen op de fokzeugen en de mestvarkens. Wij waren indertijd beerboer, wat inhield dat we een zogenaamde standbeer

hadden van de Reuselse varkensfokvereniging. Trots laat Tinus een volle sigarenkist met eremedailles zien die *de Hollanders* met fokzeugen en standberen in de dertiger jaren gewonnen hebben.

Als voerman op de boerderij moest ik zorgen dat 's morgens vroeg eerst de twee Belse paarden eten kregen. Pas daarna kon ik zelf gaan eten. Na het eten was ik daarna de hele dag met een of twee paarden op het land in de weer.

Van d'n tram, die indertijd meermalen per

Even pauze bij de Hollanders.

We herkennen achteraan links Jan van den Hollander met zijn vrouw Beth Hoek (Lavrijsen-Vosters), geheel rechts oma Marian Lavrijsen-Huijbregts en op de voorgrond Piet van den Hollander met dochters An en Jaan.

Intocht van pater Theo Lavrijsen te Reusel omstreeks 1952. Van de bruidjes herkennen we Mariet, Dora en Truus Lavrijsen, Margriet, Maria en Marian Wouters, Net en Marian Adams en Dineke van Limpt.

dag over de Turnhoutseweg kwam, had ik schrik als ik daar met de paarden in de buurt was. Regelmatig loste de tram stoom, wat gepaard ging met een hard sissend geluid en een grote rookpluim, waar mijn paarden hevig van schrokken. Op een keer was het zo erg dat ons paard van de schrik met getuig en al in de buurt van café de Klok in een diepe sloot terecht kwam. Gelukkig liep dit goed af, maar de schrik voor d'n tram is altijd gebleven. Vooral nadat onze Piet zaakvoerder werd van het pakhuis van d'n Boerenbond ging ik samen met onze Jan het boeren op de ouderlijke boerderij meer en meer overnemen.

Jonge jaren

Op zondagen of andere vrije dagen was mitje steken en stintje kletsen een geliefde bezigheid van mij. Dikwijls deed ik dat samen met mijn neven Piet en Jan van Hollandse Trien (Lavrijsen) en Jan van Faese (Servaes van Gompel).

Van de feesten die we vroeger thuis hebben gehad herinner ik me de trouwerij van ons Cato en ons Anna nog wel die allebei op 27 januari 1940 getrouwd zijn. Ook weet ik nog dat Nol van Tuuten Joaneken (Dirkx) toen op deze dubbele bruiloft voor komiek speelde. Soms ging ik wel eens biljarten met Joan Frens in het café van Jules van Steenberg aan de grens. Ook kwam ik samen met Jan van Faese (Van Gompel), onze Piet en onze Jan in het buurtcafé de Klok om te biljarten. Daar zaten dan dikwijls d'n ouwe Hannes Sweijen en Frans Laarakker een borreltje te drinken.

Nog heel goed weet ik dat Koos Sweijen, de dochter van Hannes Sweijen die toentertijd in de Pikoreistraat woonde bij mijn zuster Cato een kleedje kwam passen. Al eerder had ik haar op het oog maar vanaf toen wist ik het zeker, Koos was de ware. We spraken elkaar wel eens als ik aan de wei kwam waar Koos koeien melkte. Op een keer ging het tijdens het melken regenen en moesten we samen schuilen onder korenschoven die in

Trouw dag van Tinus van den Hollander en Koos Sweijen op 11 januari 1941.

hoopjes op het land stonden. "Vanaf toen was het beklonken", vertelt Tinus nagenietend. Samen op stap gaan was er in de jaren dat we *vreejen*, zo tussen 1938 en 1941, niet bij. Een keer op de kranskoffie gaan bij iemand die pas verhuisd was, was het zo ongeveer wel. Nog goed weet ik dat we samen op een tandem naar Scherpenheuvel zijn gefietst. Ook per fiets naar d'n Heilige Gerardus van de Weebosch of naar Maria van den Heilige Eik van Meerveldhoven waren voor ons in die tijd mogelijkheden om samen te zijn.

Op eigen benen

Al voor onze trouwdag op 11 januari 1941 is ons boerenbedrijf verdeeld onder onze Piet, onze Jan en mij. Ons Koos en ik begonnen te boeren met 9 hectare grond, 8 koeien en wat kleinvee waar we heel tevreden mee waren. Ons moeder bleef bij ons inwonen. Al direct heb ik geprobeerd meer grond te kopen om zo veel mogelijk graan en stro te kunnen verkopen. Ook in het houden van veel varkens en kippen zag ik wel brood. Met het houden en melken van de koeien had ik minder op. Dat duurde me te lang en het bracht *nie genoeg op nor menne zin*. Misschien was dat wel de reden dat ons Koos altijd de koeien melkte.

Oorlogsjaren

In de oorlogsjaren zijn wij niks tekort gekomen. Omdat ik voorbij het grenskantoor grond had kon ik makkelijk, met smokkelen, *unne cent* bijverdienen. Met de hoogkar reed ik dan naar de grens waarbij ik daar onder het mest, wat voornamelijk uit *strooi* bestond, *erpel*, *graon* en vlees verstopte. De *Belsen* kwamen het daar zelf afhalen en natuurlijk, ook betalen.

Ook had ik thuis in de stal een mooie clandestiene slagerij gemaakt. De ingang was verborgen in de paardenstal, achter de brede kont van het paard. Als slager Jef Leijen kwam werd het paard weggehaald en kon er ongestoord geslacht worden. Het vlees werd meestal verkocht aan burgers of diende als smokkelwaar. Aan Jef Leijen leverde ik ook clandestien vlees. Dit werd dan verstopt in melkbussen. "Ja", vertelt Tinus, "*Unne Reuselse boer die nie bang was lee in d'n ôrlog gin honger*".

Op het einde van de oorlog heb ik veel geluk gehad. Door een Duitser ben ik op een keer van het land opgepikt om een kar met granaten te gaan vervoeren. De vracht moest ik overnemen van een Hooge Mierdse boer. Ik moest op hem wachten bij het toenmalige pakhuis tegenover de kerk. Honderd meter voor het pakhuis, ter plaatse van de pastorie in de Kerkstraat, zag en hoorde ik de kar ontploffen. Het was een afgrijselijk gezicht.

De biljartclub "De Vrolijke Trekkers" van Tinus tijdens hun 40-jarig bestaan in 1972.

V.l.n.r. Jan van Prinsen Driekske (Lauwers), Peer Dijsseldonk, Jan van de Klok (Verhagen), Tinus van den Hollander (Lavrijsen), Jan Huib (Huijbregts), Bert Dut (Adams), Harrie Kemel (van Kemenade), Wim en Harrie Flierp (van Limpt), Giele van Limpt, Toontje van de Mulder (Coppens) en Jaon van den Haoverzak (van Gorp).

De oudste drie kinderen omstreeks 1946. V.l.n.r. Johan, Mariet en Peter.

De vrouwen van "De Vrolijke Trekkers" in 1972.

We herkennen op de voorste rij v.l.n.r. ?, Riek Gijbels-van Limpt, Anneke van Gorp-van Poppel, Anna Coppens-Verhagen, Ton van Kemenade-Sanders, Koos Lavrijsen-Sweijen en Mart Huijbregts-van Limpt.

Achterste rij v.l.n.r. Clementien van Limpt-Verhagen, Rieka Verhagen-van Kaethoven en Fien van Jan Lauwers.

Tinus omstreeks 1980. Hij is zijn hele leven aan het bouwen en verbouwen geweest.

Van boer Van de Borne uit Hooge Mierde, de Duitser en het paard en wagen was vrijwel niets meer over, evenals van de boerderij van Aoie Kiske (Lavrijsen) die volledig weggevaagd werd. Omdat de Duitser die mij opgepikt had, ook de lucht in was gegaan ben ik naar onze Jan gevlucht die aan de grens woonde.

De Duitsers hadden ook nog twee paarden bij mij in de wei gezet en daar laten staan. Een van die paarden heb ik later verkocht aan onze Emme van de Mutte (Van Limpt).

Mijn eigen paard heb ik ook verkocht. Het andere *gekregen* paard heb ik gehouden, maar boontje komt om z'n loontje, dat paard was niks waard om te boeren.

Na de oorlog had ik heel veel oorlogsgeld verdiend. Dit was na de oorlog niet meer geldig als het niet omgewisseld kon worden. Helaas is dat in eerste instantie maar voor 15% gelukt. Gelukkig heb ik later nog eens ongeveer 30% mogen omwisselen.

Eigen aanpak

Zo lang ik geboerd heb ben ik ook aan het bouwen, verbouwen, timmeren en metselen geweest. Voor stallen en schuren die bijgebouwd en verbouwd moesten worden gebruikte ik hout en stenen van slooppanden. Meestal kwam dat materiaal van een oud schuurtje of boerderijtje dat ik ergens mocht afbreken. "Als het maar niet te veel kostte en liever had ik het nog voor niks", lacht Tinus. In de schuur had ik een muur gemetseld die 40 centimeter dik was omdat de brokken steen die van de sloop kwamen niet klein genoeg waren om de muur dunner te maken. Ook heb ik met betonbanden, die uit de rand van een weg kwamen, een gedeelte van *menne achterum* verhard. Van alles heb ik bedacht om als boer meer opbrengst te krijgen. Zo heb ik eens een ronde kippenkooi gebouwd. Omdat hierin geen hoeken waren was het makkelijker de *kaoi kiepen* te pakken en werden ze hierbij niet doodgedrukt. Ook was ik d'n eerste boer in Reusel die op de zolder van de schuur *kiepen* hield.

In 1948 kochten wij onze eerste tractor. Dat was een geweldige vooruitgang omdat hiermee dag en nacht doorgewerkt kon worden. "Op d'n tractor kon je uitrusten", vertelt Tinus. Door hard te werken, veel producten te verkopen en te handelen kon ik steeds meer *stukskes* grond bijkopen. Ook heb ik meer grond *on m'n aoige gekregen* door van de gemeente woeste grond te pachten en te ontginnen. "Later bij de ruilverkaveling in 1957 had ik 23 percelen grond *on m'n aoige*", weet Tinus nog. Jarenlang ben ik in Reusel een zogenaamde beerboer geweest. Dit hield in dat de boeren met hun zeugen naar mij moesten om ze te laten dekken. Wanneer een zeug niet beerig was hield ik ze nog wat dagen op stal waar-

voor ik stalgeld kreeg. Op d'n duur vond ik de vergoeding niet genoeg meer en ben ermee gestopt. Omdat ik het op een gegeven moment beu was ergens anders naar d'n beer te gaan ben ik een clandestiene beer gaan houden. Dit vond de Varkensfokvereniging niet goed. De herrie hierover liep zo hoog op dat het bevel kwam dat veearts Megens mijn beer moest komen castreren. "Zo erg vond ik dat ook weer niet want ik had nog twee beren in de kooi", lacht Tinus fijntjes. Ik mocht mijn eigen zeugen niet door mijn beren laten dekken. Omdat ik dat toch deed reed ik, om dit te verdoezelen, voor het oog van het kerkvolk wel eens met een wagen vol zeugen door Reusel of naar Hulsel om de schijn te wekken dat ik elders naar d'n beer ging.

Groeiend gezin

Behalve aan de groei van mijn boerenbedrijf heb ik ook gewerkt aan de groei van mijn gezin. Ons Koos en ik kregen 13 kinderen die al weer lange tijd geleden getrouwd en *uitgevlogen* zijn.

In de vakantieperiode gingen we met de kinderen bijna jaarlijks naar Reek en Veghel. We gingen daar op bezoek bij onze tante *nonnekes*, zuster Blandina en zuster Dominica. Veel tijd hadden we in de vakantieperiode niet omdat het dan oogsttijd was. Als de rogge en de haver gemaaid moest worden

Moeder Koos na het eierenrapen bij één van de kippenhokken van de boerderij aan de Voort; omstreeks 1965.

trokken we met z'n allen naar het land. Ons Koos maakte op zo'n dag 's morgens voor de kénders een volle *roomkiep ranja*. In zo'n kiep van 30 liter werd een hele fles aanmaaksiroop gedaan.

's Middags zaten we dikwijls, de knechten meegerekend, met 17 personen aan tafel. Vrijdags was het bij ons frites-dag, daar waren de *kénders zot op*. Ons Koos *schélde* dan 's morgens al 2 volle emmers *erpel*. Ze

Tinus en Koos tijdens hun zilveren huwelijksfeest op 11 januari 1966 temidden van hun 13 kinderen te weten Johan, Peter, Mariet, Marianne, Theo, Louis, Tiny, Addy, Thieu, Martien, Deth, Coby en Paul.

Vier geslachten van Tinus van de Hollander met zijn zoon Johan, kleinzoon Marco en achterkleinzoon Jens die geboren is op 12 juni 2000.

begon ze al een tijdje voordat het middageten begon te bakken. Tijdens het eten moest er dan doorgebakken worden om alle hongerige magen te kunnen vullen. Op zondagen en verjaardagen trakteerden we ons zelf op ingemaakte *kéersens uit d'n hof*. Er werden dan twee *literse flessen kéersens* opengetrokken waaruit er voor iedereen precies 20 werden afgeteld. De jarige job kreeg er 5 meer. Als er nog over waren werden die één voor één gedeeld tot ze op waren.

Behalve van biljarten was ik vroeger ook een grote liefhebber van zwikken (kaartspel). Op zaterdagavonden *zwikte* ik dikwijls samen met mijn zwagers Jan, Thieu en Gerrit Sweijen, het Suikerlepeltje (Toontje Dirx) en Jan van de Ekster (Van de Borne). Het ging er daarbij fanatiek aan toe. Soms wel eens de hele nacht door, totdat op zondagmorgen, de eerste mis begon.

Oude dag

In 1977 zijn we verhuisd naar de Ziekkleek. Aan huis hebben we nog jarenlang *erpel*, eieren en andere producten verkocht. Het boerenbedrijf is overgenomen door onze Thieu en onze Paul. Thieu heeft de grond overgenomen in de buurt van het motorcrossterrein en later heeft Paul de boerderij aan de Voort overgenomen. Later is Paul

boer geworden in Canada. Een aantal jaren geleden zijn we bij onze Paul in Canada op bezoek geweest. Ons Koos en ik hebben daar erg van genoten.

Vanuit de Ziekkleek zijn we in 1988 naar het Aangelag verhuisd. Regelmatig was ik toen te vinden in d'n Achterum om er te buurten, een borreltje te drinken of er te biljarten. Ook ben ik lid van verschillende biljartclubs geweest. Biljaren heb ik van *jongsaf* graag gedaan. Nog steeds heb ik, bij mij boven op een kamer, een biljart staan waar ik nog regelmatig een *potje ga stoten*.

Slot

Uit het interview met Tinus van den Hollander is duidelijk dat hij iemand is die in zijn leven vooruit wilde. Dat ging niet van zelf, hij moest er keihard voor werken. Handelen en geld verdienen was heel belangrijk voor hem en hij hanteerde hierbij eigen regels. Hij was niet bang gelet op het smokkelen en clandestien slachten in de oorlogsjaren. Eigenhandig bouwen en verbouwen in dienst van zijn boerenbedrijf, zonder veel kosten te maken, nam hij fanatiek en gedreven ter hand.

Hij hield zowel van groei en vooruitgang van zijn bedrijf als van zijn gezin. Samen met

Vier geslachten van superoma Maria Sweijen-Urselmann met dochter Koos Lavrijsen-Sweijen, kleindochter Tiny van der Jagt-Lavrijsen en de achterkleindochters Manuela en Wendy; omstreeks 1976.

zijn vrouw Koos kregen ze 13 kinderen waar ze terecht trots op zijn. Ze kijken met plezier terug op hun diamanten bruiloft die ze samen met hun kinderen, kleinkinderen, achterkleinkinderen, familieleden en vrienden begin dit jaar hebben gevierd. Tinus is sinds vorig jaar de *fréte* stamvader van vier geslachten Lavrijsen.

Koos laat mij een boekje zien met daarin afdrukken van geschilderde portretten van familieleden en voornamen Belgen, waaronder de huidige koning van België, die schoonzoon Louis van Gorp gemaakt heeft. Het boekje is uitgegeven ter ere van het ereburgerschap van Arendonk van schoonzoon Louis, die daar directeur van de kunstacademie was. Een drietal pentekeningen van het boerenbedrijf dat zoon Paul in Otario-Canada heeft opgebouwd, gemaakt door dochter Mariet, hangen op ereplaatsen in hun woonkamer. Ook hangt er in de kamer een grote lijst met daarin de foto's van de complete gezinnen van hun 13 kinderen.

Fysiek gezien is het met Tinus de laatste jaren niet vooruit gegaan. Vijf jaar geleden is hij met autorijden moeten stoppen en fietsen gaat de laatste tijd ook niet meer. Dit is voor

Tinus niet gemakkelijk en hij heeft hiermee ook wel in de put gezeten. Maar hij accepteert het en blijft het gebeuren in zijn grote familie en ook daarbuiten met grote belangstelling volgen.

Daarom stellen we met recht vast dat Tinus van den Hollander een echte Reuselnaar genoemd mag worden.

Tinus en Koos tijdens hun diamanten bruiloft temidden van hun kleinkinderen en achterkleinkinderen op 11 januari 2001.

Naschrift

Enkele weken na mijn gesprek met Tinus is hij, vrij onverwacht overleden. Op 31 juli heeft zijn grote familie samen met vrienden en bekenden in een overvolle kerk op indrukwekkende wijze afscheid van hem genomen waarna hij op het parochiekerkhof van Reusel is begraven.

In goed overleg met zijn familie is besloten zijn verhaal volgens plan en in ongewijzigde vorm in deze Schééper te publiceren.

Thijs van der Zanden